

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/1087/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3111222932
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3111222932.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej, sudcu Mgr. Ivana Kubínyho a sudkyne JUDr. Gabriely Janákovej v právnej veci 1/ C. L., bytom G.-M. XXX, 2/ T. L., bytom G.-M. XXX, obaja zastúpení Advokátskou kanceláriou JUDr. N. R. s.r.o., so sídlom D. XX, F., 3/ G. N., bytom G.-M. XXX, 4/ Mgr. D. N., bytom G.-M. XXX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. N. R. s.r.o., so sídlom D. XX, F., všetci štátni občania SR, proti žalovanému E. E., a. s. so sídlom E. G. 4, R., IČO 00 151 653, o návrhu na určenie, že záložné právo nie je možné vykonať, na odvolanie navrhovateľov 1/ až 4/ proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 22.7.2014, č.k. 19C/211/2011, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľov na určenie, že záložné právo k rodinnému domu vo vlastníctve navrhovateľov 1/ a 2/ zabezpečujúce pohľadávku odporcu z úveru voči navrhovateľom 3/a 4/ nie je dané, respektíve, že ho nemožno vykonať. Odporcovi nepriznal náhradu trov konania.

Rozhodol tak o návrhu navrhovateľov založenom na tvrdeniach, že pohľadávka odporcu na zaplatenie poskytnutého úveru zanikla v dôsledku prijatia reštrukturalizačného plánu v prospech navrhovateľa 4/, pretože odporca svoju pohľadávku v reštrukturalizácii neprihlásil. Ďalej návrh odôvodnili neplatnosťou úverovej zmluvy ako aj záložnej zmluvy pre ich rozpor s dobrými mravmi a porušenie práva na ochranu spotrebiteľa, ktoré videli najmä v nepomere hodnoty pohľadávky a zálohu a použití Obchodného zákonníka. Napokon za dôvod pre vyhovieť návrhu považovali aj premlčanie dlhu z úverovej zmluvy. Okresný súd vychádzal zo skutkových zistení, v rámci ktorých mal za preukázané, že dňa 21. 10. 2004 uzavrel odporca ako veriteľ a navrhovateľa 3/a 4/ ako dlžníci úverovú zmluvu, na základe ktorej im bol poskytnutý úver 1,8 milióna Slovenských korún a súčasne bola medzi odporcom a navrhovateľmi 1/ a 2/ uzatvorená zmluva o zriadení záložného práva, na základe ktorej svojím rodinným domom zabezpečili pohľadávku odporcu z úverovej zmluvy. Ďalej mal okresný súd za preukázané, že rozhodnutím súdu zo dňa 30. 12. 2009 bola povolená reštrukturalizácia dlžníka - navrhovateľa 4/, pričom v tomto konaní odporca svoju pohľadávku z úverovej zmluvy voči navrhovateľovi 4/ neprihlásil.

Vychádzajúc z uvedeného skutkového stavu skúmal Okresný súd v prvom rade danosť naliehavého právneho záujmu v zmysle ustanovenia § 80 písm. c) O.s.p. a konštatoval, že v danom prípade naliehavý právny záujem na požadovanom určení navrhovateľa nepreukázali. Odporca podľa okresného súdu neurobil žiaden krok k tomu, aby realizoval svoje právo zo záložnej zmluvy exekúciou. Ak by tak v budúcnosti urobil, je vecou exekučného konania preskúmať v zmysle § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného

poriadku, či je alebo nie je exekúcia prípustná preto, že by mohol byť daný dôvod, na základe ktorého je možné exekúciu zastaviť. Nemôže byť preto právny záujem na tom, aby sa v občianskoprávnom konaní (nie v exekučnom) rozhodovalo o tom, že záložné právo nie je vykonateľné, prípadne, že "tu nie je". Takéto právne posúdenie je vecou exekučného konania. Preto okresný súd návrh zamietol a ani neskúmal ako predbežnú otázku platnosť záložnej zmluvy, či úverovej zmluvy. Právny záujem by bol podľa okresného súdu skôr na priamom určení neplatnosti týchto zmlúv, avšak takýto žalobný petit navrhovateľa neuplatnil.

Čo sa týka dopadu reštrukturalizačného konania voči navrhovateľovi 4/, k tejto otázke okresný súd uviedol, že podľa § 155 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii má potvrdenie reštrukturalizačného plánu súdom za následok zánik pohľadávky odporcu iba voči navrhovateľovi 4/, ktorého sa reštrukturalizácia týkala, no právne vzťahy odporcu a ostatných navrhovateľov ostali nedotknuté. Nebolo preukázané, že by právne vzťahy odporcu a navrhovateľov 1/ až 3/ boli akokoľvek riešené v reštrukturalizačnom pláne. Vzhľadom na zamietnutie návrhu pre nedostatok naliehavého právneho záujmu nepovažoval okresný súd za potrebné vykonanie ďalších navrhovaných dôkazov, a to oboznámením obchodných podmienok úverovej zmluvy a znaleckým dokazovaním na hodnotu založenej nehnuteľnosti. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku podali včas odvolanie navrhovateľa, ktorí žiadali napadnuté rozhodnutie zrušiť a vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Záver okresného súdu o nedostatku naliehavého právneho záujmu považovali za nesprávne právne posúdenie veci. Nie je tu totiž iná možnosť ako odstrániť existujúcich sporný stav vo veci, než rozhodnutím otázky, či tu záložné právo je alebo nie je. Ako predbežná otázka musí byť skúmaná platnosť hlavného záväzku, od ktorého existencia záložného práva závisí. Pretože zmluva o úvere, ako aj zmluva o zriadení záložného práva zaväzujú navrhovateľov k určitému plneniu, ktorého sa odporca domáha, je naliehavý právny záujem daný práve neistým právnym postavením navrhovateľov ohľadom možnosti výkonu záložného práva. Spor medzi účastníkmi ohľadom platnosti úverovej zmluvy jednoznačne zakladá naliehavý právny záujem na určení danosti záložného práva zriadeného akcesorickou zmluvou. Navrhovateľa tiež poukázali na úradnú povinnosť súdu zaoberať sa dôvodmi absolútnej neplatnosti právneho, ktoré v tomto prípade podľa nich spočívali v neurčitosti úverovej zmluvy. Úverovú zmluvu považovali za neurčitý právny úkon vzhľadom na znenie článku II. bod 6 a bod 7, bod 7. 6. 3. a článok I. úverovej zmluvy.

S odvolaním sa na spotrebiteľskú povahu (§ 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka) úverovej zmluvy, považovali navrhovateľa za neprijateľné podmienky viaceré dojednania úverovej zmluvy. V závere odvolania navrhovateľa uviedli, že úverovou zmluvou boli porušené viaceré ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

Na výzvu odvolacieho súdu navrhovateľa oznámili, že súhlasia s použitím doposiaľ neaplikovaných ustanovení § 37, § 39, § 52 Občianskeho zákonníka a § 1 ods. 1, § 2 písm. b), § 3 ods. 1 a 2 Zák. č. 258/2001 Z.z., všetko v znení ku dňu 21.10.2004.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Stotožnil sa so záverom okresného súdu, že potvrdenie reštrukturalizačného plánu súdom nemalo dopad na právny vzťah odporcu a navrhovateľov 1/až 3/. Podrobne uviedol dôvody, pre ktoré nepovažuje navrhovateľmi uvádzané časti úverovej zmluvy za neprijateľné podmienky spotrebiteľskej zmluvy. Súčasne mal odporca za to, že predmetná úverová zmluva nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere a nepodlieha teda režimu zákona č. 258/2001 Z.z., pretože uvedený zákon sa podľa ustanovenia § 1 ods. 2 nevzťahoval na zmluvy o poskytnutí úveru na účel nadobudnutia nehnuteľností ako ani na úvery nad 20 000 euro. Súčasne sa jednalo o úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti so splatnosťou viac ako 10 rokov, čo tiež vylučovalo predmetnú úverovú zmluvu z režimu vtedy platného zákona o spotrebiteľských úveroch. Napokon odporca nesúhlasil tiež s námietkou neurčitosti úverovej zmluvy.

Na výzvu odvolacieho súdu odporca oznámil, že súhlasí s použitím doposiaľ neaplikovaných ustanovení § 37, § 39, § 52 Občianskeho zákonníka a § 1 ods. 1, § 2 písm. b), § 3 ods. 1 a 2 Zák. č. 258/2001 Z.z., všetko v znení ku dňu 21.10.2004. Zopakoval dôvody, pre ktoré považuje úverovú zmluvu za platný právny úkon a za úverový vzťah nepodliehajúci režimu vtedy platného zákona o spotrebiteľských úveroch.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. v medziach odvolania, umožnil účastníkom vyjadriť sa k doposiaľ nepoužitým ustanoveniam právnych predpisov podľa § 213 ods. 2 O.s.p. a zistil, že je potrebné rozsudok okresného súdu potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pretože je vo výroku vecne správny. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu.

Nesprávne právne posúdenie veci ako odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. uplatňovaný navrhovateľmi je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že právne posúdenie veci súdom prvého stupňa ohľadom danosti naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení nie je správne.

Podľa § 80 písm. c/ O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

K otázke existencie naliehavého právneho záujmu na určení z pohľadu § 80 písm. c/ O.s.p. sa vyjadril aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo viacerých rozhodnutiach, kedy uviedol, že naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba. Súdna prax sa ustálila aj na názore, že určovacia žaloba je spravidla prípustná pri spornosti práv (právnych vzťahov) k nehnuteľnostiam evidovaných v katastri nehnuteľností, ak rozsudok vyhovujúci žalobe môže prívodiť zosúladenie evidovaného a právneho stavu. Práve o prípad sporu ohľadom práva zapísaného v katastri nehnuteľností ide aj v posudzovanom prípade, preto bol naliehavý právny záujem na požadovanom určení daný.

Napriek nesprávnemu právnomu posúdeniu otázky naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení bolo napadnuté rozhodnutie vo výroku vecne správne.

Ohľadom účinkov schválenia reštrukturalizačného plánu bol správny záver okresného súdu, že účinky tohto úkonu nastali len voči navrhovateľovi 4/ a právne vzťahy odporcu a ostatných navrhovateľov tým neboli dotknuté. Uvedené je dôsledkom solidárneho postavenia navrhovateľov 3/a 4/ ako dlžníkov z úverovej zmluvy, pri ktorom platí, že veriteľ je oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z dlžníkov (§ 511 ods. 1 občianskeho zákonníka). Dlh z úverovej zmluvy preto v celom rozsahu nezanikol a naďalej trvá aj jeho zabezpečenie. Závazok zo zmluvy o úvere a jeho zabezpečenie ostali tak aj po reštrukturalizácii voči navrhovateľovi 4/ nezmenený na strane navrhovateľov 1/až 3/.

Dôvodom pre neexistenciu záložného práva nie je ani porušenie predpisov o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a na nasl. OZ). V danom prípade nemožno úverovú zmluvu považovať za spotrebiteľskú v zmysle ustanovenia § 52 ods. 1 OZ. Podmienkou spotrebiteľskej povahy zmluvného vzťahu je naplnenie charakteristiky zmluvných strán ako dodávateľa a spotrebiteľa, pričom spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 4 OZ). Ako vyplýva z výpovede samotného navrhovateľa 4/ na pojednávaní dňa 27. 5. 2014, úver si bral sčasti na bývanie a sčasti na podnikanie. Aj čiastočný podnikateľský účel prijatia úveru vylučuje na jeho strane ako aj vo vzťahu k spoludlžníčke navrhovateľke 3/ a vo vzťahu k zabezpečeniu tohto úveru spotrebiteľskú povahu zmluvného vzťahu.

Rovnako v danom prípade nedošlo k porušeniu predpisov o spotrebiteľských úveroch, pretože ani táto právna úprava sa nevzťahuje na úvery poskytnuté pre účely podnikania (§ 1 ods. 1, § 2 písm. b), § 3 ods. 1 a 2 Zák. č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy). Správne tiež uvádza odporca, že parametre poskytnutého úveru ho vylučujú z pôsobnosti vtedy platného zákona Zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

Čo sa týka námietky neurčitosti zmluvy o úvere a v tom spočívajúcej tvrdenej neplatnosti tohto právneho úkonu (§ 37 OZ), neurčitosť zmluvy navrhovateľa dovodujú z textu ustanovení zmluvy umelo vytrhnutých z celého jej kontextu. Samotná skutočnosť, že úver bol na základe uzavretej zmluvy

poskytnutý a aj niekoľko rokov splácaný až do vzniku finančných problémov na strane navrhovateľov 3/ a 4/, dostatočne preukazuje, že zmluvným stranám boli vzájomné práva a povinnosti podľa zmluvy zrejme a o neurčitost' právneho úkonu sa teda nejedná.

Vzhľadom na uvedené bolo napadnuté rozhodnutie vo výroku vecne správne a krajský súd ho preto potvrdil, i keď z iných právnych dôvodov.

Náhradu trov odvolacieho konania krajský súd úspešnému odporcovi nepriznal, pretože tento nárok odporca v konaní neuplatnil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.